

НАПОМЕНА:

Одговори на питања и мишљења о предлозима за измјену ЗЈН лични су ставови Јасмине Миленковић и Милоша Јовића и не представљају званичне ставове институција из којих долазе, односно Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки и Управе за јавне набавке.

ПРЕДЛОЗИ ЗА ПОЈАШЊЕЊА И ТУМАЧЕЊА:

1. Објаснити тачку 3) Мишљења Управе за јавне набавке бр. 011-00-6/13 од 22.04.2013. године, која гласи: „На набавку лекова који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, од стране апотека које нису у Плану мреже, примењује се Закон о јавним набавкама, под условом да се набавка финансира од стране Републичког фонда за здравствено осигурање у износу који прелази 50%“ Да ли се тих 50% односи на укупан промет апотеке, што би било бесмислено сабирање пословања приватним и јавним средствима, или се мисли на укупне набавке лекова који се издају на терет средстава осигурања а могу се издати без рецепта, или се мисли на набавке лекова који се могу издати само на лекарски рецепт и који се 100% финансирају средствима осигурања. Мишљење здравствених установа је да би проценат од 50% требало да се односи на укупан асортиман и вредност лекова који се издају на лекарски рецепт и у апотекама из Плана мреже како би се изједначили услови пословања јавним средствима.

Одговор: Сваки лек (или група истоверних лекова) који се финансира преко 50% од стране наручиоца (РФЗО) подлеже обавези спровођења поступка јавне набавке.

2. Објаснити на који начин да се наручилац позове на негативне референце понуђача и искључи га из даљег поступка јавне набавке када се на порталу УЈН не објављује списак негативних референци. Појаснити како се врши упис понуђача у Списак негативних референци. Који се услови чекају за истицање списак негативних референци?

Одговор: ЗЈН познаје три различита обавезна основа за одбијање понуде у вези са овим институтом: негативну референцу због поступања понуђача у поступку јавне набавке, негативну референцу због неиспуњења уговорних обавеза понуђача и чињеницу налажења понуђача на списку негативних референци.

Сагласно члану 82. став 2. ЗЈН наручилац ће одбити понуду уколико поседује доказ који потврђује да понуђач није испуњавао своје обавезе по раније закљученим уговорима о јавним набавкама који су се односили на исти предмет набавке, за период од претходне три године.

Ова одредба односи се на уговорне обавезе које понуђач није испуњавао према том конкретном наручиоцу, односно да је управо тај наручилац дужан одбити понуду тог понуђача због тога што је овај стекао негативну референцу на један од начина из става 3. истог члана који предвиђа следеће доказе негативне референце:

1) правоснажна судска одлука или коначна одлука другог надлежног органа; 2) исправа о реализованом средству обезбеђења испуњења обавеза у поступку јавне набавке или испуњења уговорних обавеза; 3) исправа о наплаћеној уговорној казни; 4) рекламације потрошача, односно корисника, ако нису отклоњене у уговореном року; 5) извештај надзорног органа о изведеним радовима који нису у складу са пројектом, односно уговором; 6) изјава о раскиду уговора због неиспуњења битних елемената уговора дата на начин и под условима предвиђеним законом којим се уређују облигациони односи; 7) доказ о ангажовању на извршењу уговора о јавној набавци лица која нису означена у понуди као подизвођачи, односно чланови групе понуђача; 8) други одговарајући доказ примерен предмету јавне набавке, одређен конкурсном документацијом, који се односи на испуњење обавеза у ранијим поступцима јавне набавке или по раније закљученим уговорима о јавним набавкама.

Када је реч о списку негативних референци, чланом 136. став 1. тачка 12) ЗЈН, прописано је да исти води Управа за јавне набавке, на начин и под условима прописаним чланом 83. ЗЈН.

Тако је ставом 1. овог члана прописана дужност наручиоца да Управи за јавне набавке одмах и без одлагања достави доказ негативне референце, док је ставом 2. предвиђено да Управа за јавне набавке утврђује постојање негативне референце доношењем закључка у року од десет дана од дана пријема доказа негативне референце:

1) ако од наручиоца добије доказ из члана 82. став 3. тачка 1) овог закона, за који након испитивања утврди да је одговарајући као доказ негативне референце;

2) ако од најмање три међусобно неповезана наручиоца у периоду од највише годину дана добије доказ негативне референце из члана 82. став 3. тач. 2) до 8) овог закона, без обзира да ли се односе на истоврстан предмет набавке, за које након испитивања утврди да су одговарајући као доказ негативне референце.

Дакле, да би се покренуло питање уписивања на Списак негативних референци одређеног понуђача, потребно је да наручилац Управи за јавне набавке за тог понуђача достави правоснажну судску одлуку или коначну одлуку другог надлежног органа, или да Управа за одређеног понуђача добије доказ негативне референце из члана 82. став 3. тач. 2) до 8) овог закона од најмање три неповезана наручиоца у периоду од највише годину дана, без обзира да ли се односе на истоврстан предмет набавке.

Сходно наведеном, Управа за јавне набавке је дужна да доносе закључак из члана 83. ЗЈН, у року од десет дана од дана пријема доказа негативне референце, када од једног наручиоца прими правоснажну судску одлуку или коначну одлуку другог надлежног органа, за који је утврдила да је одговарајући доказ негативне референце.

Такође, Управа за јавне набавке је дужна да овај закључак донесе у року од десет дана од дана пријема доказа негативне референце, када од најмање три међусобно неповезана наручиоца у периоду од највише годину дана прими доказ негативне референце из члана 82. став 3. тачка 2) до 8) Закона, без обзира да ли се

односе на истоврстан предмет набавке, за који је утврдила да су одговарајући докази негативне референце.

Напомињемо да уколико Управа за јавне набавке донесе закључак којим утврђује постојање негативне референце за одређеног понуђача, дужна је да исти достави том лицу, који може поднети жалбу Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки у року од осам дана од дана пријема закључка, при чему жалба одлаже упис у списак негативних референци.

Управа за јавне набавке води списак негативних референци на основу донетих закључака, који објављује на Порталу јавних набавки, а наручилац је дужан да одбије као неприхватљиву понуду понуђача који је на списку негативних референци ако је предмет јавне набавке истоврсан предмету за који је понуђач добио негативну референцу, док ће у случају да предмет јавне набавке није истоврсан предмету за који је понуђач добио негативну референцу, наручилац захтевати додатно обезбеђење испуњења уговорних обавеза.

У овом тренутку, правноснажан је само један закључак о утврђивању негативне референце, који је, у законом прописаној садржини, доступан на Порталу јавних набавки, на адреси:

<http://portal.ujn.gov.rs/Spiskovi/SpisakNegativnihReferenci.aspx>

3. Од дана објављивања нове листе лекова до њене примене прође само 7 дана што је недовољно за спровођење поступка јавне набавке. Да ли се само за нове лекове на листи може спровести поступак хитне набавке с обзиром да није било основа за њихово укључивање у отворени поступак?

Одговор: Може, с тим што је наручилац дужан да одмах распише отворени поступак јавне набавке за набавку тих лекова, а у преговарачком поступку ће набавити ону количину лекова која је неопходна за период до закључења уговора из отвореног поступка јавне набавке.

4. Шта у ситуацији када понуђач не потврди пријем електронске поште онда када њему не одговара, односно, када од дана доставе почињу да теку рокови?

Одговор: Републичка комисија је у објављеном начелном правном ставу у вези са применом члана 20. ЗЈН (усвојен на III општој седници) додатно појаснила како се електронска комуникација може користити у току поступка јавне набавке. Суштина овог става је да се овакав начин комуникације сматра изабраним између наручиоца и заинтересованих лица уколико је у постојећој документацији наручиоца, односно потенцијалних понуђача наведена електронска адреса (било од стране понуђача, било од стране наручиоца), те да и без посебне потврде пријема постоји оборива претпоставка да је достављање извршено (те на пример овај начин доставе

наручиоци могу користити приликом слања записника о отварању понуда или додатних појашњења конкурсне документације).

Међутим, за доставу одлука наручиоца од којих почињу тећи преклузивни рокови за понуђаче (као што је одлука о додели или одлука о обустави поступка), неопходно је да наручилац прибави потврду пријема од стране понуђача, у смислу одредбе члана 108. став 7 и 8 ЗЈН-а. У овом случају треба обратити пажњу да уколико постоји потврда пријема оваквих одлука од стране понуђача датум потврде пријема не сматра се као дан доставе, већ се дан упућивања на адресу примаоца изједначава са датумом пријема. Аналогним тумачењем истих одредби и на поступање наручиоца, у случају када наручиоци потврде пријем захтева за заштиту права, као релевантан датум за благовременост захтева за заштиту права узима се дан када је захтев за заштиту права послат наручиоцу путем електронске поште (а не датум када је сачињена потврда пријема захтева за заштиту права).

Ради ефикасности ове фазе поступка, наручиоци би требало да одлуке о додели уговора, односно о обустави поступка, пошаљу истовремено и путем електронске адресе и путем препоручене пошиљке, те се у случају успешне доставе (што у конкретном случају за електронску комуникацију значи постојање потврде пријема, а у случају поштанске доставе значи потписана повратница) рокови за изјављивање захтева за заштиту права рачунају се од дана прве успешне доставе. Уколико понуђачи не потврде пријем електронске пошиљке, и постоји неуспела поштанска достава, примењују се правила ЗУП-а, одредбе чланова 71 – 88., с тим да посебну пажњу треба обратити да уколико понуђачи, односно подносиоци захтева ангажују пуномоћнике, доставу ових одлука наручиоца, односно закључака о одбацивању захтева је неопходно извршити пуномоћнику.

5. Да ли важећи Закон о јавним набавкама дозвољава/забрањује могућност да се, у случајевима када се не могу тачно планирати лекови, реагенси или потрошни медицински материјал који се ретко користе, а доста су скупи, у плану набавки искажу условно и у финансијском плану резервишу средства за случај да се укаже потреба за набавком, а касније набаве на име пацијента без спроведеног поступка? (Због спречавања злоупотребе, могла би се ограничити количина и вредност такве набавке.) Да ли се у овом случају може уложити захтев за заштиту права? Ако може, губи се смисао преговарачког поступка по хитности.

Одговор: ЗЈН не познаје условно исказивање одређених набавки. Са друге стране, у плану набавки налазе се планиране набавке које не морају бити уопште реализоване, односно могу бити реализоване у планираном обиму и планираној вредности или у мањем обиму и вредности од планиране.

Такође, наручилац увек може назначити да су количине предмета набавке оквирне, што му оставља могућност да не набави неки од лекова, реагенаса или медицинског материјала за које се у току реализације уговора не појави потреба.

Наравно, како су питању поступци јавних набавки, заштита права је могућа.

6. Појаснити могућности примене преговарачког поступка у смислу тачке 4. У случајевима када здравственим установама недостаје материјала или лекова због пролонгирања новог поступка набавке, посебно када касни одлука комисије за заштиту права.

Одговор: По предметном основу наручилац може спроводити преговарачки поступак без објављивања позива за подношење понуда код додатних испорука добара од првобитног добављача намењених за делимичну замену производа, материјала или инсталација или проширење обима постојећих производа, материјала или инсталација, која би због промене добављача обавезивала наручиоца да набавља материјал који има друкчије техничке карактеристике, што би проузроковало несразмерно велике техничке тешкоће у пословању и одржавању, при чему укупна вредност свих додатних испорука добара не може да буде већа од 15% од укупне вредности првобитно закљученог уговора у отвореном или рестриктивном поступку и да од закључења првобитног уговора није протекло више од две године.

Дакле, да би бнаручилац могао покренути предметни поступак неопходно је да буду испуњени сви следећи услови:

- промена добављача обавезује наручиоца да набавља материјал који има другачије техничке спецификације, што би проузроковало несразмерно велике техничке тешкоће у пословању и одржавању

- првобитни уговор закључен у отвореном или рестриктивном поступку

- није протекло више од 2 године од закључења првобитног уговора.

- додатне испоруке добара од првобитног добављача износе максимално 15 % вредности првобитно закљученог уговора.

Кашњење одлуке Републичке комисије за заштиту права не може бити основ за покретање предметног поступка у смислу тачке 4. овог члана, али би, у случају да су испуњени услови из члана 36. став 1. тачка 3) ЗЈН, можда могло бити основа за покретање преговарачког поступка „по хитности“.

7. У члану 105. ст. 2. тач. 10) прецизирати „разлоге који су узроковали подношење неодговарајућих или неприхватљивих понуда“ – да ли то подразумева образлагање само оних понуда чија понуда прелази процењену вредност јавне набавке или образлагање сваке врсте неприхватљивости понуде (нпр. Неподношење неког траженог доказа).

Одговор: Сагласно предметној одредби, Наручилац је дужан да образложи разлоге који су проузроковали подношење неодговарајућих или неприхватљивих понуда.

Сâм основ одбијања сваке појединачне понуде која је одбијена обавеза је наручиоца у сваком случају (тачка 8.) , док се ова одредба односи на анализу и закључак у вези са том анализом, због чега поступак мора бити обустављен, а из разлога недостатка понуда или чињенице да су све неодговарајуће и/или неприхватљиве.

8. Прецизирати у члану 35. став 1. тачка 2) – да ли ова тачка може да се примењује на сервис опреме, где ЗЈН није дефинисано на који начин се предвиђа количина и вредност нечега што се не зна у моменту израде плана.

Чланом 35. став 1. тачка 2) ЗЈН прописано је да наручилац може спроводити преговарачки поступак са објављивањем позива за подношење понуда у изузетним случајевима када због природе добара, услуга или радова, као и ризика везаних за њих, није могуће унапред проценити вредност јавне набавке;

Одговор: Овај основ за покретње преговарачког поступак са објављивањем позива за подношење понуда нема практичну примену јер је процењена вредност јавне набавке обавезан податак у вези са конкретном јавном набавком и као такав се обавезно наводи у плану набавки и одлуци о покретању поступка, записнику о отварању понуда и одлуци о додели уговора.

Са друге стране, највећи значај процењене вредности огледа се у томе што је она од значаја за прихватљивост понуде.

Када је реч о сервису опреме, ову јавну набавку наручилац планира и одређује њену процењену вредност на основу различитих параметара (реалне потребе, старост опреме која се сервисира, њена амортизована вредност, анализа претходних уговора, конкуренције, тржишта...), а спецификацију која представља предмет набавке може одредити као спецификацију са оквирним количинама и може предвидети клаузулу да ће извршилац услуге исту обављати према реалним потребама наручиоца, а које се исказују његовим појединачним налозима.

9. Појаснити примену члана 7. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама у том смислу због чега Институт/Заводи за јавно здравље не испуњавају услове за изузимање од примене Закона о јавним набавкама, јер су организације које се у смислу ЗЈН сматрају наручиоцем и носиоци су искључивог права на обављање делатности: прегледи и испитивања воде и ваздуха, одређивање нивоа буке у животној средини, контроле безбедности хране и брисева у објектима друштвене исхране и вршења обавезних здравствених прегледа одређених категорија запослених, других лица и клицоноша. Надлежности Института/завода за јавно здравље прописане су: Законом о јавном здрављу („Сл. Гласник РС“, бр. 107/05, 72/09, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12), Законом о заштити становништва од заразних болести („Сл. Гласник РС“, број 125/04), Уредбом о плану мреже здравствених установа („Сл. Гласник РС“, бр. 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12 и 37/12), Одлуком о оснивању, Статутом и Решењем о упису у судски регистар. Сходно томе, сматрате да државни органи, организације и друга правна лица која се у смислу члана 2. ЗЈН сматрају наручиоцима морају са Заводом/Институтима за јавно здравље који су основани за ту територију, да закључе уговоре без примене ЗЈН на набавку услуга из оквира делатности за које су Заводи/Институте за јавно здравље основани.

Одговор: Чланом 7. став 1. тачка 1) ЗЈН прописано је да одредбе овог закона наручиоци не примењују на набавке од лица или организација које се у смислу овог закона сматрају наручиоцем и које су носиоци искључивог права на обављање делатности која је предмет јавне набавке.

Из цитиране одредбе, произлази да је за примену наведеног изузетка потребно да кумулативно буду испуњени следећи услови:

- 1) да се набавка врши од наручиоца, односно лица или организације које се у конкретном случају појављује као понуђач, а која има статус наручиоца у смислу ЗЈН
- 2) да је понуђач (лице које има својство наручиоца у складу са ЗЈН, али се у конкретном случају појављује као понуђач), носилац искључивог права на обављање делатности која је предмет јавне набавке.

Како институти/заводи за јавно здравље несумњиво имају статус наручиоца, неопходно је утврдити да ли је испуњен други услов за примену предметног изузећа, односно да ли институти/заводи имају искључиво право на обављање делатности која је предмет јавне набавке.

На основу члана 3. став 1. тачка 24) ЗЈН произлази да искључиво право може да буде додељено или да произилази из закона, посебног прописа или појединачног акта, односно уговора или споразума, који је донела, односно закључила Република Србија, територијална аутономија или локална самоуправа.

Дакле, уколико горе поменути позитивни прописи установљавају постојање искључивог права за завод/институте за јавно здравље за одређене делатности, за одређено географско подручје, онда ови наручиоци јесу носиоци искључивог права за обављање тих делатности.

10. Ближе објаснити процедуру оцењивања квалитета узорака и која су овлашћења комисије приликом оцењивања.

Одговор: Треба разграничити оцену узорака коју наручилац врши у фази стручне оцене понуда и ону која се врши током реализације јавне набавке у циљу оцене усаглашености квалитета испоручених узорака. У сваком случају, уколико наручилац жели да да оцену усаглашености техничких карактеристика понуђених добра оцењује путем достављених узорака понуђача у фази стручне оцене понуда, онда је дужан да у овој фази поступка обезбеди како транспарентност у поступању, тако и да своје поступање заснује на једнакој и објективно проверљивој основи. Наведено подразумева обавезу наручиоца да унапред одредбама конкурсне документације предвиди на који начин, путем које методе ће се вршити оцена усаглашености тражених и понуђених техничких карактеристика, односно да ли ће иста бити вршена од стране акредитоване институције за испитивање задатих техничких карактеристика (у ком случају је потребно навести о којој или којим институцијама је реч) или лично од стране овлашћених лица наручиоца. Уколико се определи да сам наручилац спроведе испитивање и контролу одређених захтеваних техничких карактеристика на достављеним узорцима, дужан је да обезбеди јавност ове фазе поступка, тако што ће унапред све понуђаче позвати да присуствују предвиђеном термину за тестирање узорака, те записнички констатовати утврђене резултате анализе, уз омогућавање присутним представницима понуђача да изнесу своје евентуалне примедбе на текст записника, што све мора унапред бити предвиђено одредбама конкурсне документације.

Одступање у квалитету испоручених добара у току реализације уговора од узорака који су достављени (као контролни узорци у фази пре избора најповољније понуде), треба записнички констатовати, а санкције за овакво поступање морају унапред бити предвиђене одредбама модела уговора.

11. Без Комисије за јавне набавке нема ни поступка.
Одговорност чланова Комисије је велика (материјална, кривична, морална).
За ту одговорност треба накнада. Како платити рад Комисије и ко то треба да плати (послодавац) ?
Како поступити кад чланови Комисије не желе без накнаде да раде ?

Одговор: ово питање није посебно регулисано одредбама ЗЈН. С тога треба у одредбама Закона о раду пронаћи неки начин на који би овај рад био додатно плаћен, а могуће је кроз измену Закона о јавним набавкама ово питање другачије уредити.

12. Наручилац спроводи јавну набавку хируршког конца. Конкурсном документацијом је дефинисано да понуђачи у склопу понуде доставе каталог и узорке понуђених добара. Такође, наручилац је у техничкој спецификацији прописао дебљину и

дужину конца. Приликом прегледа понуда, наручилац је утврдио да узорак конца који је понуђач доставио не одговара захтевима дефинисаним техничком спецификацијом. Наиме, понуђач је доставио краћу дужину конца од захтеване, а што се недвосмислено види на произвођачкој декларацији. Међутим, понуђач је доставио каталог истог произвођача и у њему маркирао конач захтеваних димензија. Како наручилац да поступи ?

Да ли се ова понуда сматра прихватљивом или не, да ли наручилац треба да затражи од понуђача појашњење у смислу из ког разлога није доставио узорак одговарајућем у каталогу и захтеваном конкурсном документацијом кад је несумњиво да произвођач производи тражено добро ? У случају да наручилац треба да тражи појашњење како да поступи након добијања одговора од понуђача ако буде гласио да тренутно није имао на лагеру или је погрешно при паковању понуде ?

Одговор: Тешко је без увида у конкурсну документацију дати изјашњење како је најисправније да наручилац поступи.

Уколико сте конкурсном документацијом јасно предвидели да је достава узорака релевантна за оцену усаглашености техничких карактеристика и притом предвидели да ће тестирање узорака бити спроведено јавно, уз присуство понуђача којима је омогућено изјашњење на записник о оцени узорака (и испоштовали ову процедуру у стручној оцени понуда), или пак да ће узорке испитивати одређена овлашћена институција (и прибавили њихове резултате тестирања) наручилац би по нашем мишљењу имао основа за став да се због постојања контрадикторних доказа не може утврдити стварна садржина понуде, те утврдити битан недостатак понуде у смислу члана 106. став 1. ЗЈН-а.

Међутим, уколико конкурсна документација није садржала овакве одредбе о начину и поступку контроле узорака, противречност у садржини два достављена доказа (каталога и узорака) би требало отклонити применом одредби члана 93. Став 1. ЗЈН-а, тако што би се од произвођача конца тражило писмено изјашњење о спорној дужини конца, односно да произвођач потврди колика је стварна дужина понуђеног модела конца.

ПРЕДЛОЗИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ЈАВНИХ НАБАВКИ

1. Предлог да се, због своје специфичности, јавне набавке у области здравства регулишу у посебном поглављу попут водопривреде, енергетике и сл. јер је неопходно усагласити и остале позитивне прописе који су примарни у сектору здравства.

Како је Србија, сходно Споразуму и стабилизацији и придруживању, дужна постепено усклађивати своје законодавство са правом ЕУ, тако постоји њена обавеза да и област јавних набавки усклађује са директивама ЕУ из ове области.

Област здравства не регулише се Директивама ЕУ као посебна област, нити је пракса било ког познатог упоредног законодавства, али сматрамо могућим и оправданим да област здравства и социјалне заштите подлеже посебном режиму јавних набавки, који би предвидео флексибилнија правила и процедуре за ове набавке.

2. Сви рокови из ЗЈН су неоправдано дуги за здравствене установе с обзиром на то да се годинама највећим делом набавља иста врста добара, да понуђачи готово свакодневно припремају понуде за неку здравствену установу по устаљеној процедури и да цео поступак набавке може знатно брже да се заврши. Скраћењем рока за достављање понуда у отвореном поступку јавне набавке са 30 на 20 дана не би се ништа изгубило. Такође, у члану 97. Треба предвидети минимални рок за подношење понуда у преговарачком поступку са објављивањем јер је 25 дана превише.

Сходно реченом за предлог број 1, посебна правила би предвидела и краће рокове за набавке из области здравства.

Када је реч о преговарачком поступку са објављивањем позива за подношење понуда, мишљења смо да рок није предугачак, али скрећемо пажњу на могућност да у случају постојања основа за покретање преговарачког поступка из члана 35. став 1. тачка 1) ЗЈН, наручилац може одлучити да у преговарање позове само и све понуђаче који су доставили неприхватљиве понуде, да их учине прихватљивим и у том случају није лимитиран роком од 25 дана, већ одређује примерен рок за подношење прихватљивих понуда.

3. Ради боље заштите од „професионалних обарача тендера“ и ситуација да се на основу крајње неоснованих захтева за заштиту права мора зауставити цео поступак јавне набавке, предлаже се да се у члану 83. после става 1 дода став 2. којим би се иста обавеза

прописала и за Републичку комисију за заштиту права у поступцима јавних набавки у случајевима када је више од 3 пута, по истом основу, одбијен захтев истог понуђача за заштиту права у поступцима јавних набавки различитих наручилаца. Рок од 6. Месеци из чл. 164 ЗЈН треба продужити на годину дана.

Ово јесте једно од могућих решења како би негативне референце добиле на већем значају у пракси.

4. Члан 57. став 2. ЗЈН је потпуно непотребан трошак. Ако одредба о обавези оглашавања и на порталу „Службеног гласника“ остане, треба мењати износ на више.

Слажемо се да је ова одредба сувишна.

5. Мањим здравственим установама је проблем да запосле службеника за јавне набавке и ИТ стручњака који би слали електронске апликације. Велике трошкове изазива и лично преузимање тендерског материјала од Комисије за заштиту права.

Обавезе достављање планова и извештаја, односно постављања огласа на Порталу јавних набавки нису обавезе чије испуњење захтева посебна знања из ИТ области, те их не мора извршавати стручњак из ове области.

Када је реч о обавези запошљавања службеника за јавне набавке, уколико је процењена вредност јавних набавки на годишњем нивоу већа од 21.000.000 динара, онда та установа са становишта ЗЈН није мала, док са друге стране, службеник за јавне набавке се не мора запослити, већ неко од постојећег кадра може положити испит и стећи сертификат службеника за јавне набавке, јер ЗЈН ни Правилник који обрађује ову тематику, не прописују никакве услове у погледу стручне спреме и образовног профила кандидата.

6. У члану 61. став 9. износ од 5.000.000,00 динара је сувише низак за тражење банкарских гаранција (бар за здравствене установе – апотеке) и треба значајно повећати. (Можда се делимично овај проблем превазилази мишљењем Управе за јавне набавке којим се појашњава ова одредба у случају када је јавна набавка обликована по партијама).

Позивање на члан 57. (из члана 61. став 9.) односи се на став 4. члана 57, а не на став 2. То значи да је наручилац дужан да као средство обезбеђења за добро извршење посла захтева банкарску гаранцију у случајевима када је процењена вредност јавне набавке услуга/добара већа од 250.000.000 динара, односно када је процењена вредност радова већа од 500.000.000 динара.

7. Спречити злоупотребу захтева за заштиту права оштријим санкционисањем оних који поступак опструишу. У чл. 164. став 3. Продужити рок на годину дана приликом оцене злоупотребе захтева за заштиту права.

Постојеће одредбе о забрани злоупотребе захтева за заштиту права подразумевају не само да је у периоду од 6 месеци непрекидно одбијен захтев за заштиту права, већ и да се подносиоцу захтева у поступку пред Републичком комисијом може доказати супротно, што усложњава примену овог института јер је неопходно прибавити и изјашњење подносиоца захтева на ову околност. Продужетком релевантног периода за забрану злоупотребе захтева за заштиту права са 6 месеци на годину дана, овај институт би добио на значају.

8. Унети у ЗЈН да се захтева за заштиту права, у фази пре отварања понуде, не може уложити ако претходно од наручиоца није затражено појашњење потенцијалног понуђача.

Слажемо се са овим предлогом и сматрамо га веома добрим.

9. Прописати да понуђач који није поднео комплетну понуду или је поднео фиктивну понуду тако што је доставио неколико образаца или само каталог, нема право да поднесе захтев за заштиту права, а ако га поднесе, да поступак пред комисијом не задржава даље поступање наручиоца.

Предметна проблематика се може покушати решити дефинисањем појма понуде, што није једноставно, али се слажемо да би правилна дефиниција овог појма могла да утиче на немогућност поседовања активне легитимације у поступку заштите права оних лица која не подnose понуде оне садржине и на онај начин на који се то од понуђача очекује.

10. Предлог за измеу ЗЈН у том смислу да се здравственим установама дозволи да закључе уговор са следећим најповољнијим понуђачем када први понуђач, коме је додељен уговор, није у могућности да испоручи уговорене количине. Активирање средства обезбеђења и покретање поступка за утврђивање негативних референци понуђачу који није испоштовао уговор, не могу да компензују недостатак лекова и медицинских средстава у здравственој установи.

Премда овај предлог произлази из практичних проблема, закључењем уговора, јавна набавка је завршена, те сматрамо да би овај предлог, осим што га не предвиђају Директиве ЕУ, могао довести до правне несигурности.

11. Прописати краће рокове за доношење одлуке Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки. Доста је примедба да поступак пред Комисијом траје више месеци као да се достављање врши са кашњењем од 2-3 недеље.

Скраћењу рокова за поступање Републичке комисије може се приступити онда када број поднетих захтева за заштиту права опадне у одређеној мери. Тренутни тренд енормног повећања броја захтева за заштиту права указује да овај проблем треба системски другачије решити. Мишљења смо да ни скраћење рокова за поступање Републичке комисије, ни пораст броја чланова, нису ефикасна средства уз постојећи месечни прилив захтева за заштиту права. Другачијим одредбама о активној легитимацији за подношење захтева за заштиту права, обавезном упозорењу наручиоца пре подношења захтева за заштиту права, те обавезној уплати таксе у моменту подношења захтева, могло би се допринети смањењу броја новоподнетих захтева, што би омогућило поступање Републичке комисије у законским роковима.